

Dla archeologii cmentarzyska od zawsze stanowiły jedno z głównych źródeł informacji o ludziach zasiedlających Europę (i nie tylko!) w przeszłości. Przez dekady badania pochówków oferowały wgląd w obrzędowość i wierzenia pradziejowych społeczności. Badania cmentarzysk stały się także areną rozwoju współpracy archeologii i wielu innych dziedzin nauki. Standardem stało się współdziałanie archeologów i antropologów fizycznych, którzy wspólnie odtwarzali nie tylko kulturę materialną związaną z formą pochówku, ale również określali zasady rządzące obrzędami pogrzebowymi w relacji do wieku, płci a nawet określonych schorzeń zmarłych. Współczesne badania archeologiczne oferują ogromne możliwości wnioskowania o żywych ludziach na podstawie tego, co zdecydowali się oni zachować w ramach rytuałów związanych z pochówkiem. Badania antropologiczne i archeologiczne wsparte zostały możliwościami badawczymi rozwiniętymi w ramach biologii, chemii i fizyki.

Projekt „Śledząc więzi krwi i relacje społeczne: integracja metod genetycznych, izotopowych oraz studiów nad pokrewieństwem w badaniach cmentarzyska z wczesnej epoki brązu w Nižná Myšľa (Słowacja)” zgodnie ze swoim tytułem ma na celu pełne wykorzystanie współczesnych metod analitycznych w badaniu populacji pochowanej blisko 4000 lat temu na cmentarzysku Nižná Myšľa.

Jest to unikalne w skali Europy stanowisko archeologiczne, w skład którego wchodzi nie tylko miejsce chowania zmarłych, ale również pozostałości dwóch silnie ufortyfikowanych we wczesnej epoce brązu osad. Zamieszkująca je ludność tzw. kultury Otomani-Füzesabony, odcisnęła w I poł. II tys. BC znaczące piętno na rozwoju nie tylko obszarów leżących dziś w granicach Polski, Słowacji, Węgier i Rumunii, ale także innych regionów Europy Środkowej i Północnej. U szczytu swego rozwoju lokalne społeczności utrzymywały bowiem rozległe kontakty, dzięki którym pozyskiwały kluczowe surowce swojej epoki – miedź i cynę do produkcji brązu oraz bursztyn i złoto, z których wykonywane były spektakularne ozdoby.

Cmentarzysko w Nižná Myšľa jest jednym z największych znanych stanowisk tego typu w Europie epoki brązu. Jego charakterystyczną cechą jest rzędowy układ, długi okres trwania, który odzwierciedlił się w ogromnej ilości grobów zawierających pochówki szkieletowe. Łącznie w wyniku trwających kilka dekad badań archeologicznych odkryto na cmentarzysku szczątki 782 osób. Taka ilość i doskonały stan zachowania szkieletów oferują unikalne możliwości badawcze. Projekt ma na celu poznanie genealogii, reguł pokrewieństwa i tworzenia relacji społecznych oraz pochodzenia i stopnia mobilności osób, które pochowano na cmentarzysku.